

S Z E M L E

Kísérlet a világ tudományos folyóiratainak kritikai áttekintésére. (*Verzeichnis ausgewählter wissenschaftlicher Zeitschriften des Auslandes: VAZ. Bearb.: Deutsche Forschungsgemeinschaft. 2 Bde. Wiesbaden, Fr. Steiner, 1957. Iv, 749 + V—VIII, 333 l.*)

A Farmington Plan — ha nem is teljes — de kétségbe nem vonható sikerén elindulva meg lehet oldani a közkönyvtári szerzeményezés országon belüli tervszerű összefogását. A folyóirat-szerzeményezés területén sokkal jobb kilátások között, mint a könyvtermelésnél. A periodikák élete általában tartósabb, tömegük áttekinthetőbb, mint a nem periodikus kiadványoké; növekedésük még nem éri el a már csak hétjegyű számokkal kifejezhető egyéb kiadványokét. Országon belüli tervszerű elosztásuk példája most itt van előttünk. A Német Szövetségi Köztársaság Kutatói Munkaközössége (a következőkben DFG) úgy fogott hozzá, hogy egy szaktudósokból és könyvtárosokból összeállított szakbizottság a világ sok tízezerre menő tudományos folyóiratainak tömegéből kiválasztotta azokat a folyóiratokat, amelyek tudományos kvalitásaik révén egyes tudományos területek *alapvetően fontos* folyóiratainak tekintendők. A válogató munkának azonban volt egy fontos előzménye. A Német Szövetségi Köztársaság könyvtárai a DFG kezdeményezésére már korábban megállapodtak volt egy szerzeményező tervben, s e tervben résztvevő könyvtárak az általuk választott gyűjtőkör, illetve gyűjtőkörök gondozását felelősséggel vállalták. A világ folyóiratállományának kritikai rostálása és felosztása a könyvtárak között e korábbi tervre van alapozva. A folyóiratjegyzék II., (Register) kötete a VI—VIII. lapokon közli a gyűjtőkörök gondozását vállaló lelőhely-könyvtárak jegyzékét. Becslés alapján kb. 8000-re tehető a kiválasztott folyóiratanyag. Az első kötet a felosztási terv csoportosításában, tehát szakcsoportokban, a második, a mutató kötet: betűrendben közli a címeiket. A szaktudományok csoportjain belül — és itt tükröződik a válogató munka lényege — két főcsoportban sorakoznak fel a folyóiratok: *A* = alapvető vagy több szakterületet átfogók; *B* = az inkább speciális kutatást szolgálók. A két csoport között nem minőségi, hanem tartalmi különbségek voltak mértékadók. A DFG és a kiküldött szakbizottság arra törekedett, hogy az *A* csoportba kerüljenek azok a folyóiratok, amelyek lehetőleg *minden* könyvtárban meglegyenek. A *B* csoportbelieknél a válogatás szempontja ez volt: elég, ha belőlük 1—2 példány megvan az országban. A becslés alapján közölt alacsony számból és a *B*-csoportbeliekkal szemben alkalmazott korlátozásból is látható: a válogatás rendkívül szigorú volt, hiszen a műszaki és természettudományi folyóiratok száma egymaga meghaladja az 50 000-et. Úgy véljük, ez a szigorúság csak növeli a válogató munka értékét, talán ezért nevezik a vállalkozás elindító tartózkodással *kísérletnek* a jegyzék megalkotását. Ám, ha kísérlet is, az *első* kísérlet a világ tudományos folyóiratai feletti kritikai áttekintésre.

A jegyzék a nyugatnémet egyetemi könyvtárak használatára készült (ezek a DFG könyvtári segélyprogramja keretében szerezhetik be az általuk vállalt folyó-

iratokat, amennyiben ajándék- vagy csereképpen meg nem kapnák), de hasznára lesz minden nemzet szerzeményező könyvtárosának.

KÓHALMI BÉLA

Berliner Titeldrucke. Neue Folge. Jahreskatalog 1954. Berlin. Deutsche Staatsbibl. 1956.

A Deutsche Staatsbibliothek 1954 óta ismét közreadja címleírásait, melyekkel régi hagyományokat folytat. Az 1954 júliusában megindított füzetekben a D. S. a Szovjetunióból és az európai népi demokráciákból újonnan beszerzett könyveket és folyóiratokat foglalja jegyzékbe. Kapcsolódik ezzel a kiadványsorozattal az 1892-től 1944-ig közzétett címleírásaihoz, amely így idők folyamán Németország összes nagy tudományos könyvtárainak központi katalogizáló vállalkozásává vált.

Célja ennek a vállalkozásnak, hogy jelentős mértékben racionalizálja a tudományos könyvtárak katalogizáló munkáját, s elősegítse a szovjet és a népi demokratikus publikációk jobb feltárását.

A *Berliner Titeldrucke*-t kétféle alakban állítják elő: 1. füzetes kiadásban, 2. (mellékletként) cédula-kiadásban. A füzetek ismét egyoldalas és kétoldalas nyomtatással jelennek meg. Az egyoldalas nyomtatású kiadás alkalmat nyújt az egyes címleírások szétvágására, s esetleges katalóguskötetekbe való ragasztására. A cédulák karton vastagságúak és nemzetközi méretben készülnek. A füzetes kiadás mellékleteként adják ki. 1956-tól évente 20 füzet jelenik meg.

Haszna a következőkben mutatkozik: 1. Felszabadítja a könyvtárakat a szláv, magyar, román és albán címleírások sokszor bizony nehézkes, transliterációt is követelő munkája alól. 2. Lehetőséget nyújt a könyvtáraknak és dokumentációs központoknak, hogy különféle katalógusaik részére egyes címleírásokról tetszés szerinti mennyiségben rendelhessenek kész katalóguscédulát. 3. A címleírásokhoz fűzött fordítások által támpontot nyújt az illető kiadványok tartalmára vonatkozóan. 4. Hasznos felvilágosító, útbaigazító segédlet a Szovjetunió és az európai népi demokráciák könyvei és folyóiratai után érdeklődők számára. 5. Egyszerűsíti a központi könyv- és folyóirat-címjegyzék részére történő jelentéseket.

Minden egyes füzet mintegy 40 lap terjedelmű és kb. 500 címet tartalmaz, beleértve az utalásokat is. Szoros betűrend biztosítja a gyors utánakeresést.

Hogy a kurrens füzetek tartalma az állományjegyzékek és bibliográfiák céljaira minél használhatóbb legyen, a címleírásokat — mint annak előtte — nagyobb időközönként egyesítik. Mint első ilyen kumuláció jelent meg az 1954. évi katalógus. Tartalmazza a *B. T.* füzetekben 1954 folyamán jegyzékbe foglalt összes címet. 6162 főcím és utalás folyamatos betűrendben, 555 oktáv lapon egybesorolva. A címleírások a porosz instrukciók alapján készülnek.

Az évi katalógus abban is különbözik a *B. T.* füzetes kiadványsorozatától, hogy a címleírásoknál utal a jelzetek közt az NDK és Berlin más könyvtáaira is, ahol a D. S. által jegyzékbe foglalt mű található. Ezek a jelzetek a kötelező KC bejelentéseken alapulnak. Ezenkívül bedolgozták még az évi katalógusba a Deutsche Staatsbibl. hiányzó helyszámait, jelzeteit is. A *B. T.* már felemlített előnyei mellett ezekkel a lelté helyutalásokkal, illetve helyszámjelzetekkel nagyban megkönnyíti ez az évi katalógus a könyvtárközi, illetve külföldi kölcsönzéseket. Idővel pedig ezek a kumulációk a Szovjetunió és az európai népi demokráciák újabb könyveinek és folyóiratainak átfogó katalógusaiává fejlődnek.

Ösztönző, példamutató vállalkozás, melynek tanulmányozása elől hazai könyvtárviszonyaink mai helyzetében, azt hiszem, nem térhetünk ki. A *Jahreskatalog* pedig nem hiányozhat egy nagy könyvtárunk segédkönyvei közül sem. Hasonló kezdeményezésre szeretnők az illetékesek figyelmét nyomatékosan felhívni.

SZÁSZ KÁROLY

Kozocsa Sándor — Radó György : A szovjet népek irodalmának magyar bibliográfiája 1944-ig. Szerkesztette —, —, —, Budapest, 1956. Művelt Nép Könyvkiadó. LIX + 703 + 5 sztl 1.

E bibliográfia első részének olvasása közben a magyar irodalmi műveltség fejlődését kutató történetíró egyre fokozódó érdeklődéssel figyeli, hogy a századokon át latin, görög, germán, angolszász, román kultúrával telítődött magyar kultúrába hogyan kezdett beszivárogni a nyugati kultúrát a XIX. században versenyre hívó orosz kultúra. Ennek első nyomai e szépirodalmi bibliográfia szerint a múlt század első felében mutatkoznak egyes tudósainknak (TOLDY Ferenc, KAZINCZY Gábor) az orosz kultúra iránt való érdeklődése formájában.

Az orosz művelődési hatás XVIII. századi nyomaira több cikkemben rámutattam, melyeket a *Bevezetés* szerzője, RADÓ György idéz. Ezek a nyomok a következők: TSÉRI VERESTÓI György kolozsvári tanár, majd erdélyi református püspök egyik temetési prédikációjában (1735) a magyar írástudatlanság megszüntetése érdekében orosz példára, NAGY Péter reformintézkedéseire hivatkozik, s a pétervári tudományos akadémiát, mely akkor tíz éves volt, a flórenci, londoni, párizsi, berlini akadémiákkal együtt a tudományok világitó tornyának nevezi. E század második felében pedig MOLNÁR János jezsuita tanár, fizikus *A Természetiéről, Newton... szeréni* (1777) című művének bevezetésében egy orosz fizikusra, bizonyos „Gerászimovits”-ra hivatkozik, aki a természet tulajdonságairól, s az új felfedezésekről „muszka” nyelven tartott előadást Péterváron, s ezzel példát mutatott nekünk is a természettudománynak magyar nyelven való művelésére.

A harmadik XVIII. századi adat DÉCSY Antal *Az magyar oroszokról való igen rövid elmélkedés* (1797), amely az orosz népnek egy miskolci magyar ügyvédre gyakorolt lekesítő hatását mutatja. E laikus történeti mű oly délibábos megállapításokra jutott, melyeket az akkori történetírás sem fogadhatott el.

Megemlíti a *Bevezetés* az Oroszország történetéről megjelent nagy történeti műveket, hogy az érdeklődő a szépirodalomban tárgyalt nagy társadalmi és történeti eseményeket tudományos feldolgozásban is megtalálhassa és megismerhesse.

Az orosz irodalomról a magyar tudomány a XIX. század harmadik évtizedében vesz tudomást; az első szépirodalmi fordítás 1834-ben, az első, könyv alakban kiadott orosz fordítás 1860-ban jelent meg.

Ezek az adatok mutatják az orosz kultúrának a magyar kultúrába való átszivárgását, kezdeti fokán. A KOZOCSA — RADÓ-féle új bibliográfiai összeállításból szemléletesen élénk tárul az az egyre erősödő folyamata, amelynek eredménye az orosz irodalom minden számottevő értékének — nemcsak a legkiválóbbaknak —, kevésbé jelentékenyeknek is, magyar nyelvre való átültetése. A tolmácsok, akik a múlt század második felében az irodalmi értékeket átültetik vagy ismertetik, a magyar irodalom vezéralakjai: ARANY János, GYULAI Pál, REVICZKY Gyula, BEÖTHY Zsolt, ARANY László, ÁBRÁNYI Emil, BRÓDY Sándor stb. A XX. században aztán megszorodik a fordítók és az orosz irodalom problémáit tárgyaló esszéisták száma s az első világháború alatt, majd a két világháború között napilapok, hetilapok, folyóiratok és kiadóvállalatok versenyt adtak ki fordításokat és esszéket, s a színházakban orosz darabok előadása kasszasikert jelentett. Orosz cikket és fordítást mindenkor könnyű volt elhelyezni, ami azonban nem jelentette azt, hogy az orosz irodalomért rajongó írók meg is éltek belőle. A század első évtizedében az orosz fordítás írói mellékfoglalkozás volt, és hogy mily jövedelmet jelentett, elég a századforduló legnagyobb orosz fordítójának, SZABÓ Endrének sorsára hivatkoznunk, aki szakadatlan írói és fordítói munkában töltötte életét, felesége, NOGÁLL Janka is író volt, s életük végén mindenüket eladogtatta, nagy nyomorúságban haltak meg.

Igen valószínű, hogy e bibliográfiában vannak apokrif írások, azaz olyan versek és novellák, amelyeket magyar író vagy hírlapíró költött, de hogy megjelenését biztosítsa, alkotását költött orosz szerző kitalált neve alatt nyújtotta be. Ezek száma e bibliográfiában nem nagy, mert efféle írói csalásokat inkább csak a gyors tempóval dolgozó újságokban lehetett megkockáztatni (bár nevesebb írónál, leleplezés esetén sem járt volna súlyosabb következményekkel). A napi sajtót azonban bibliográfiánk szerzői nem kutatták át. Kereken száz ismeretlen szerzőtől származó mű fordításának a címét közlik, melyeknél szerzői név nincs, csak ez van: „Oroszból”, — „Orosz beszély”, — „Orosz történet”, — „Orosz életkép” stb. A bibliográfia megkönnyíti az irodalmi kapcsolatok kutatóinak munkáját, hasznos, útbaigazító kézikönyv, de önmagában is érdekes olvasmány annak, aki adathalmazok megett meglátja a jelenségek fejlődését.

A bibliográfia második része a jelenkorban egészben vagy részben a Szovjetunió területén élő népek irodalmáról, illetőleg népköltészetéről, pontosabban irodalmi vagy népköltészeti termékeinek magyar fordításairól összeállított — meglepően gazdag — adatgyűjtemény általában más természetű termelésről ad áttekintést, mint az első rész.

Míg az első rész csak az orosz nyelvű irodalmi és népköltészeti termékek fordításának gyűjteményét mutatja be, a második rész a többi keleti szláv (ukrán, fehér orosz), uraltáji (finnugor, töröktatár), indoeurópai (perzsa) stb. népek szellemi életének a magyar könyvespolcokra való felvonulását szemlélteti adatokban. Az első rész egy hatalmas kulturális hullámcsapásnak ránk áradását mutatta meg, a második rész a szépirodalom termékein kívül a származás, nép- és nyelvrokonság, a hovatartozás kérdéseivel, az utolsó száz esztendő folklórisztikus kutatásaival is kapcsolatos. Ezek egy része nem is jutott el az olvasó nagyközönséghez (pl. a *Vogul Népköltési Gyűjtemény*), hiába volt a romantikus patrióta lelkesedés szüleménye. Más részük lefordításának az a magyarázata, hogy Nyugat-Európában lefordították németre, franciára, angolra stb. például HAFIZ, OMÁR Khájám, FIRDUSZI stb. költeményeit, s a magyar közönség nem akart elmaradni világirodalmi műveltség terén sem a Nyugattól. De bárminő indítékok útján jutottak is el hozzánk a távoli Észak és Kelet népeinek irodalmi és népköltési termékei, éppúgy figyelembe kell vennünk, mint azokat, melyeket gondolataik és tendenciáik robbantó és robbanó ereje repített át hozzánk.

A bibliográfia távolról sem ad teljes áttekintést a kisebb szovjet népek irodalmi vagy népköltési termékeinek magyar fordításáról, még kevésbé azok hatásáról. A magyar folyóiratok, a polgári hírlapok szórakoztató rovatai, az *Innen-onnan* és a *Különjélék*, a különféle kalendáriumok is sokat foglalkoztak más népek különös életével, szokásaival és költészetével. Ezeket bibliográfiánk nem vette fel.

A II. rész adatgyűjtése előtt a szerző-szerkesztőknek el kellett dönteniük, hogy oly egyes népek irodalmát, melyek nem tartoznak egészükben, vagy csak kisebb részükben tartoznak a szovjet államszövetségbe, bevegységbe a bibliográfiába vagy sem. A kérdést a szerző-szerkesztők a szovjet tudományos álláspont szerint döntötték el. Összesen negyven azoknak a népeknek száma, amelyeknek irodalmát a bibliográfiába bevették. Azok tájékoztatására, akik a bibliográfiát nem forgatják, megemlítjük, hogy ezek az irodalmak jórészt kisszámú művel szerepelnek: a kurd egy, az oszét három, a dagesztáni egy, az avar egy, a karacsáj egy, a cserkesz három, az ujjur egy, a turkmén három adattal. Annál nagyobb az ukránból, tadzsikból, örményből, azerbajdzsániból, észtből, zsidóból való fordítások száma.

Kozocsa Sándor és Radó György e bibliográfiai műve jelentékeny gazdagodása a szovjet — magyar kultúrkapcsolatok irodalmának és kitűnő tájékoztató azok számára, akik e téren kutató vagy összefoglaló munkával kívánnak foglalkozni. A *Bevezetés* — Radó György műve — elmélyedő, az összefüggéseket kereső és meglátó, szempontokban gazdag, szakavatott mű, a *bibliográfia* rendszeres, jól tájékoztató, a kötet végén talál-

ható név- és tárgymutatók megkönnyítik az eligazodást az adatok hatalmas rengetegében. A bibliográfia jó rendszerezése és kivitelezése elismerésre méltó: KOZOCSA — számtalanszor kitűnően levezsgázott bibliográfusunk — neve garanciája a könyvészeti mű megbízhatóságának. Az orosz címek megállapítása, felkutatása, számtalan esetben oroszra fordítása RADÓ György munkája. A *Bevezetést* RUDAS Éva fordította oroszra.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN

Kellner Béla: Somogyi hírlapok és folyóiratok bibliográfiája. Kaposvár 1957, Megyei Könyvtár, 90, 4 l. (Somogyi bibliográfiák 1.)

A periodikák gyűjtése, könyvtári feldolgozása és kezelése, valamint bibliografizálása egyaránt különleges feladat, más módszereket kíván, mint azok, amelyeket a könyveknél immár évszázados tudományos gyakorlat szentesített. Ez a megállapítás mind a sajtó-, mind a könyvtártudományban már-már közhellyé vált, de a következmények levonásától még nagyon távol vagyunk. A gondolatok és aggodalmak egész sorát veti fel egy olyan műnek pusztá megjelenése is, mint amilyenről beszámolónk szól.

Hogy csak a legelsőt említsem; vajon a periodikaanyagnál nem kell-e mindjárt a regionális szempontot is másképpen felfogni, mint monografikus műveknél? Míg a könyvek nemzeti bibliográfiája kétségtelenül összefüggő egész, amelyet alig-alig lehet regionális részletekre darabolva megoldani — addig a folyóiratok, különösen pedig a hírlapok bibliográfiájánál a megjelenés helye nem elsődleges szempont-e? A napisajtó óriási tömegében csak szigorú rostálással boldogul a forrásanyagot kereső kutató. Munkájának szinte első feltétele a felesleges anyag kiküszöbölése. A sajtó megőrzésének kérdését felvető újabb törekvések csak egynehány kiemelkedő orgánumot szeretnének megmenteni a silány újságpapírt elkerülhetetlenül fenyegető enyészettől, s a mikrofilmezési programok (Amerika, Skandinávia stb.) eleve kizárják azokat a sajtótermékeket, amelyek *csak* helytörténeti jelentőségűek.

A helytörténeti forrásként elsőrendű periodikaanyag feltárása tehát a helyi (nálunk főleg a megyei) könyvtárak elsőrendű s elég tiszteletben nem részesíthető feladata. Nem azért, mert majdan ezekből áll össze az országos sajtóbibliográfia — hiszen a lapok nagy többsége nálunk mindig a fővárosban jelent meg —, hanem mert a helyi hagyományok kutatása az alapja a magyar vidékek, tájak, megyék, országrészek intenzívebb kulturális fejlesztésének, a megelőző polgári-városias szemléletű korban elhanyagolt s le is nézett „vidék” felemelésének, falu és város, város és főváros közti rangkülönbségek eltüntetésének.

Ez az, amiért a megyei sajtóbibliográfiák első megjelent mutatóványát mint bibliográfiai irodalmunk jelentős fordulópontját ajánljuk szaktársaink figyelmébe.

Gondolatok mellett, azt mondtuk, aggodalmakat is kelt ez az első megyei sajtóbibliográfia. Hiszen módszere, formája mintául fog szolgálni az ezután következőknek. Helyes módszerrel dolgozott-e az első regionális sajtóbúvár?

Egészében igennel felelhetünk s így aggodalmaink eloszlának. A címleírásokat a szerző az Országos Széchényi Könyvtárban készült utasítások szerint készítette, amelyek némi módosítással az idevágó új országos szabvány alapját is képezik. Tudományos gondosságra vall az autopsia alapján és az anélkül felvett adatok gondos megkülönböztetése, az utóbbiaknál a forrás megjelölése is. Túlzott pontosság a könyvtári jelzetek megadása a lelőhelyek mellett; ezek éppen az Országos Széchényi Könyvtárban — amely a legtöbb somogyi hírlapnak is a lelőhelye — nem véglegesek. Vitatható, hogy szükséges-e az egyes adatsoportokat új bekezdéssel is elkülöníteni egymástól, azonban kétségtelen, hogy így a címleírások áttekinthetőbbek, kisebb a veszélye annak, hogy az adatok összefolynak. A megoldás a kiadó és a nyomda áldozatkészségét dicséri; az utóbbi más tekintetben is

jó munkát végzett, a fővárosban megjelenő bibliográfiák készítői számára is megszívlelendőt. Szép papír, levegős szedés, tiszta nyomás, kifogástalan technikájú illusztrációk dícsérik a Somogy megyei Nyomdaipari Vállalat dolgozóit.

Néhány részletkifogást csak azért említek meg, hogy KELLNER követői még az apróbb hibákat is elkerülhessék. A *Siófok és Vidéke* c. lap (99. sz.), melyet a szerző meg nem levőnek jelez, megvan az Országos Széchényi Könyvtárban. Aztán két, talán elvi horderejű észrevétel: ha már a lelőhelynek ennyire pontosan utána járt a szerző, fel lehetett volna tüntetni részletesebben is, hogy mely évfolyamok hol vannak meg, nemcsak általánosságban, hogy hol van egy-egy lapból anyag, hiszen tudjuk, hogy még köteteken belül is mennyi a hiány, hát még sorozatokon belül. A másik: helyes, hogy KELLNER az egyes címeknek tételszámot adott, de nem helyes, hogy az utalások is számozva vannak.

Igen jók azonban a mutatók: szerkesztői, földrajzi és kronologikus; legfeljebb még a nyomdák, esetleg a kiadók mutatójával lett volna érdemes kiegészíteni a könyvet, ezek helytörténeti vonatkozásban különösen érdekesek. Nagyon helyes, hogy német és orosz nyelvű kivonat van a kötet végén: hírlapbibliográfiák célját, módszerét érdemes a külföldi kutatóknak megmagyarázni. Ezt a példát nemzeti síkon készülő hasonló kiadványoknál is követni kell.

DEZSÉNYI BÉLA

Festschrift zum hundertjährigen Bestehen der Wiener Stadtbibliothek, 1856—1956. Wien, 1956, Verlag für Jugend und Volk, 298 l.

A Bécsi Városi Könyvtár fennállásának 100 éves évfordulója alkalmából a bécsi Művelődési és Népművelési Hivatal igen szép kiállítású ünnepi könyvet adott ki a *Wiener Schriften* sorozat 4. számaként. Bevezetővel Franz JONAS polgármester, előszóval Hans MANDL vezető városi tanácsos látta el, méltatva a jubiláló könyvtár érdemeit. A könyv a könyvtár tudományos dolgozóinak tanulmányait tartalmazza, melyek tartalmilag két részre oszthatók: részben a könyvtárra vonatkoznak vagy a könyvtárban található gyűjteményekkel kapcsolatosak, részben pedig irodalomtörténeti tárgyúak.

Albert MITRINGER *A Bécsi Városi Könyvtár szervezete és programja* címmel röviden vázolja a könyvtár gyűjtőkörét, futólag megemlíti a könyvtár raktározási rendszerét, ami a maximális helykihasználást biztosítja. Végül a könyvtár utolsó évi forgalmát közli az öt év előttihez viszonyítva. Karl GLADT *A százéves Városi Könyvtár* címmel egy terjedelmes munka rövid kivonatát közli, mely a könyvtár történetét foglalja össze. Leopold TATZER a Viennensia gyűjtemény ritkaságait ismerteti, Otto ENDLICHER KLICPERA cseh drámáiról ír a könyvtárban található levelek alapján. Ferdinand WERNIGG a kutatók számára igen hasznos tanulmányban ismerteti azokat a lexikonokat, melyekben bécsiekre vonatkozó életrajzok találhatóak. Ferdinand KRAWIEC a könyvtár anonym kéziratairól, Fritz RACEK a könyvtárban található Schubert kéziratokról ír ismertetést. Hugo KAUDELKA Hugo BREITNERTŐL, Ernst DONATIN a WILDGANS családról ír rövid tanulmányt.

A kötetet 16 kép egészíti ki.

JEZERNICZKY MARGIT

TARTALOM

<i>Fitz József</i> : A nyomdászattörténet korszakai — Einteilung der Epochen in der ungarischen Buchdruckergeschichte.....	1
<i>Sz. Németh Mária</i> : Az Akadémiai Könyvtár mint a Magyar Tudományos Akadémia célkitűzéseinek könyvtári támogatója — The Library of the Hungarian Academy of Sciences in the service of the aims of the Academy ..	10
<i>Ország László</i> : Misztótfalusi Kis és az első magyar könyv Amerikáról — Misztótfalusi Kis and the first hungarian book on America.....	22

KISEBB KÖZLEMÉNYEK

<i>Tóth András</i> : „Holt” kéziratgyűjtemények élete.....	42
<i>Kohút, Leo</i> : Der Wiegendrucker Mikuláš Štetina Bakalár.....	50
<i>Herepei János</i> : Tótfalusi Kis Miklós kolozsvári műhelye és munkatársai.....	56
<i>Busa Margit</i> : Kurucellenes röpirat kéziratok másolata	62
<i>Valkó Arisztid</i> : A Stotz nyomdász-család magyarországi működéséről.....	64
<i>Hernády Ferenc</i> : A Pécsi Tárogató két száma.....	67

FIGYELŐ

<i>Léces Károly</i> : Ferenczi Zoltán emléke.....	74
<i>Bélley Pál—Gombocz István—V. Waldapfel Eszter</i> : A varsói Nemzetközi Bibliográfiai Kongresszus	75
<i>Dányi Dezső</i> : A magyar könyvtári statisztika.....	79
<i>Rózsa György</i> : Közgazdasági könyvtárak gyarapodási jegyzékei.....	87
<i>Barta Gábor</i> : A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) új könyvtári vonatkozású ajánlása	90
<i>sma</i> : A Csehszlovák Köztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság könyvtárosainak első munkaértekezlete	90

SZEMLE

Kísérlet a világ tudományos folyóiratainak kritikai áttekintésére. Verzeichnis ausgewählter wissenschaftlicher Zeitschriften des Auslandes. (Ism. <i>Köhalmi Béla</i>)	91
Berliner Titeldrucke (Ism. <i>Szász Károly</i>).....	92
Kozocsa Sándor — Radó György : A szovjet népek irodalmának magyar bibliográfiája 1944-ig. (Ism. <i>Trócsányi Zoltán</i>).....	93
Kellner Béla : Somogyi hírlapok és folyóiratok bibliográfiája (Ism. <i>Dezsényi Béla</i>)	95
Festschrift zum hundertjährigen Bestehen der Wiener Stadtbibliothek (Ism. <i>Jezerniczky Margit</i>)	96

Ára: 20,— Ft

Előfizetés egy évre 60,— Ft

TABLE DES MATIÈRES

<i>J. Fitz</i> : Les époques de l'histoire de l'imprimerie (Avec résumé en allemand)...	1
<i>M. Sz. Németh</i> : La Bibliothèque de l'Académie Hongroise des Sciences au service du travail scientifique de l'Académie (Avec résumé en anglais).....	10
<i>L. Ország</i> : Misztótfalusi Kis et le premier livre hongrois sur l'Amérique (Avec résumé en anglais).....	22

CONTRIBUTIONS HISTORIQUES

<i>A. Tóth</i> : Données nouvelles sur les anciennes collections de manuscrits historiques dans la Bibliothèque de l'Université de Budapest	42
<i>L. Kohút</i> : Mikuláš Štetina Bakalár, imprimeur d'incunables (Texte en allemand)	50
<i>J. Herepei</i> : L'atelier de Kolozsvár de Miklós Tótfalusi Kis et ses collaborateurs	56
<i>M. Busa</i> : Une copie manuscrite d'un tract contre les insurgés de Imre Thököly	62
<i>A. Valkó</i> : L'activité de la famille d'imprimeur Stotz en Hongrie.....	64
<i>F. Hernády</i> : Deux numéros récemment découverts du journal „Pécsi Tárogató”	67

CHRONIQUE BIBLIOTHÉCONOMIQUE

<i>K. Lécse</i> : En mémoire de Zoltán Ferenczi.....	74
<i>P. Bělley—I. Gombocz—E. V. Waldapfel</i> : La Conférence Bibliographique Internationale de Varsovie	75
<i>D. Danyi</i> : Histoire et principes actuels de la statistique des bibliothèques en Hongrie	79
<i>Gy. Rózsa</i> : Listes d'acquisitions des bibliothèques de documentation économique	87
<i>G. Barta</i> : La nouvelle recommandation de l'Organisation Internationale de Normalisation (ISO) pour les bibliothèques.....	90
<i>sma</i> : La première réunion de travail des bibliothécaires de la République Tchécoslovaque et la République Démocratique Allemande	90

COMPTE-RENDUS CRITIQUES

Verzeichnis ausgewählter-wissenschaftlicher Zeitschriften des Auslandes (<i>B. Köhalmi</i>)	91
Berliner Titeldrucke (<i>K. Szász</i>)	92
<i>S. Kozocsa—Gy. Radó</i> : A szovjet népek irodalmának magyar bibliográfiája 1944-ig (<i>Z. Trócsányi</i>)	93
<i>B. Kellner</i> : Somogyi hírlapok és folyóiratok bibliográfiája (<i>B. Dezsényi</i>)	95
Festschrift zum hundertjährigen Bestehen der Wiener Stadtbibliothek (<i>M. Jezerniczky</i>)	96